

OBSAH

ÚVOD: Římské právo na právnické fakultě Karlovy univerzity	5
ODDÍL I. Dějiny římského státního zřízení a pramenů římského práva	15
Část I. Řím v době královské	15
Část II. Římský stát za republiky	19
Část III. Římské právo za republiky	32
Část IV. Principát Oktaviána Augusta a jeho nástupců	42
Část V. Klasická jurisprudencce římská	48
Část VI. Římské císařství za dominátu	54
Část VII. Právo a právní věda za dominátu	57
Část VIII. Codex Theodosianus a Leges Romanae barbarorum	62
Část IX. Kodifikace východořímského císaře Justiniana	66
ODDÍL II. Římské právo rodinné a majetkové (tzv. právo soukromé)	81
Část I. Část všeobecná	81
Kapitola první. Subjekty práv	81
A) <i>Osoby fyzické (přirozené)</i>	81
1) Osoby svobodné	83
2) Otroci	86
3) Propuštěnci	94
4) Osoby v mancipiu (personae in mancipio)	95
5) Kolonové	96
Právní postavení osob svobodných	97
1) Narození a smrt člověka	97
2) Kapitisdeminuce (capitisdeminutio)	98
3) Spory o právní postavení člověka (status controversiae)	99
4) Příbuzenství	100
5) Švagrovství	104
6) Omezení způsobilosti k právnímu jednání	104
B) <i>Osoby právnické</i>	110
Kapitola druhá. Objekty práv	112
1) Res — věci	112
2) Res extra commercium (věci vyloučené z právního obchodu)	116
3) Rozdělení věcí	117
Kapitola třetí. Nabývání a zánik práv	121
A) <i>Právní jednání</i>	124
1) Formy projevu vůle	125

2) Vady vůle a jejího projevu	128
3) Pohnutky právního jednání	130
4) Obsah právního jednání	133
5) Vedlejší ustanovení (podmínka, uložení času, modus)	134
6) Zastoupení	140
7) Neplatnost a nařikatelnost právního jednání	142
B) <i>Soudní rozsudky a úřední výroky</i>	144
C) <i>Bezprávné činy</i>	145
D) <i>Čas</i>	149
Část II. Římský proces civilní	151
Kapitola první. Vývoj a organizace	151
1) Svémoc	151
2) Římské soudy a jejich organizace	152
Kapitola druhá. Vývojová stadia soudního řízení	154
1) Řízení legisakční	154
2) Proces formulový	155
3) Litiskontestace	161
4) Rozsudek	163
5) Řízení kogniční (extraordinaria cognitio)	164
Kapitola třetí. Mimořádné prostředky magistrátské	166
Kapitola čtvrtá. Promlčení žalob	169
Kapitola pátá. Exekuční řízení a konkurs	170
Část III. Římské právo rodinné	173
Kapitola první. Právo manželské	173
1) Římské manželství	174
2) Konkubinát a contubernium	176
3) Uzavření manželství	177
4) Zánik manželství	180
5) Augustovy reformy rodinného práva	181
6) Majetkové právo manželů	182
Kapitola druhá. Rodiče a děti	185
1) Moc otcovská — patria potestas	185
2) Děti nemanželské	192
3) Poručenství a opatrovnictví	193
Část IV. Práva věčná	197
Úvod	197
Kapitola první. Právo vlastnické	198
1) Římské pojetí vlastnického práva	198
2) Spoluvlastnictví	201
3) Druhy vlastnictví a formy jeho právní úpravy	203
Kapitola druhá. Držba — possessio	208
1) Ochrana držby	211
2) Nabytí držby	214
3) Ztráta držby	216

Kapitola třetí. Nabytí vlastnického práva	217
A) Derivativní způsoby nabytí vlastnického práva	218
B) Originární způsoby nabytí vlastnického práva	223
1) Vyržzení — usucapio	223
2) Ostatní druhy originárního nabytí vlastnického práva	228
Kapitola čtvrtá. Ochrana vlastnického práva	232
1) Vlastnické žaloby	232
2) Další prostředky k ochraně vlastnického práva	238
Kapitola pátá. Zánik vlastnického práva	240
Kapitola šestá. Věcná práva k věci cizí	241
Úvod	241
1) Služebnosti — servitutes	241
a) Pozemkové služebnosti	244
b) Právo požívací — ususfructus	246
c) Právo užívací — usus. Ostatní užívací práva	248
2) Výkon služebnosti, pojem držby služebnosti (držby práva)	249
3) Vznik a zánik služebností	250
4) Ochrana služebností	252
Kapitola sedmá. Ostatní práva věcná: superficies a emphyteusis	253
Kapitola osmá. Zástavní právo	255
1) Povaha zástavního práva, jeho formy a historický vývoj	255
2) Vznik, obsah a zánik zástavního práva	259
Část V. Římské právo obligační	265
Obecná část — pojem obligace a její historický vývoj	265
Kapitola první. Vznik obligace	269
1) Obligace civilní a obligace praetorské	269
2) Obligační smlouva — contractus	271
3) Obligace jakoby ze smlouvy — obligationes quasi ex contractu	274
4) Obligace z bezprávného činu (z deliktu)	275
5) Obligace jakoby z deliktu — obligationes quasi ex delicto (maleficio)	276
Kapitola druhá. Obsah obligace	277
1) Obligační plnění	277
2) Obligace alternativní	278
3) Obligace generická	279
4) Obligace dílné a nedílné	279
5) Obligace úroková	279
6) Náhrada škody a soukromá pokuta	280
7) Konvenční pokuty	283
Kapitola třetí. Právní ochrana obligace	284
1) Actiones in personam	284
2) Naturální obligace	288
3) Adjektické žaloby (actiones adiectitiae qualitatis)	289

4) Actiones poenales	290
Kapitola čtvrtá. Změna obligace	291
Kapitola pátá. Převod obligace	293
Kapitola šestá. Utvrzení obligace	294
Kapitola sedmá. Zánik obligace	298
Zvláštní část	304
Kapitola první. Kontrakty verbální (smlouvy ústní, slovní)	304
Kapitola druhá. Kontrakty literární (písemné)	305
Kapitola třetí. Kontrakty reálné	305
1) Mutuum — zápůjčka	306
2) Commodatum — půjčka nebo výpůjčka	307
3) Depositum — smlouva o úschově	308
4) Pignus — smlouva o zástavě ruční	308
5) Reálné kontrakty nepojmenované	309
6) Právní poměry reálným kontraktům příbuzné — kvazikontrakty I	310
Kapitola čtvrtá. Kontrakty konsensuální	312
1) Koupě — prodej (emptio — venditio)	313
2) Locatio conductio	315
3) Societas (smlouva společenská)	318
4) Mandatum (smlouva příkazní)	319
5) Právní poměry konsensuálním kontraktům příbuzné — kvazikontrakty II	321
Kapitola pátá. Neformální úmluvy — pacta	322
Kapitola šestá. Obligace z bezprávných činů	324
1) Obligace z deliktů — obligationes ex delicto	324
2) Obligace jakoby z deliktu — obligationes quasi ex delicto	329
Část VI. Římské právo dědické	331
Úvod. Dědická posloupnost a delační důvody	331
Kapitola první. Posloupnost civilní a praetorská	333
Kapitola druhá. Posloupnost zákonná neboli intestátní	335
Kapitola třetí. Posloupnost testamentární	342
1) Obsah testamentu	348
2) Dědická substitute (ustanovení náhradního dědice)	351
3) Testamentární způsobilost	354
4) Zrušení a neplatnost testamentu	355
5) Posloupnost proti testamentu	358
Kapitola čtvrtá. Právní postavení dědice	362
1) Převod delace a „ležící pozůstalost“	366
2) Nabytí dědictví	368
3) Vyrženi pozůstalosti	371
4) Spoludědicové a jejich postavení	371
5) Kollační povinnost	373
6) Akrescence dědického podílu a osudy uprázdněného	373

dědictví	373
Kapitola pátá. Právní ochrana dědice	375
Kapitola šestá. Odkazy	376
1) Legata a fideicommissa	376
2) Kodícil — nový typ posledního pořízení	379
3) Osoby zúčastněné na odkazu	380
4) Předmět odkazu a omezení míry odkazů (falcidiánská kvarta)	382
5) Nabytí odkazu, jeho neplatnost a odvolání	383
6) Univerzální fideikomis	386
Kapitola sedmá. Darování na případ smrti — Donatio mortis causa	390
ODDÍL III. Recepce římského práva ve středověku a novověku	391
Úvod	391
Část I. Středověké římskoprávní školy v Itálii — mos italicus	392
Část II. Římskoprávní kultura ve Francii. Mos gallicus a právní humanismus	399
Část III. Římské právo v Anglii a v Nizozemí	404
Část IV. Recepce římského práva v Německu Usus modernus Pandectarum	407
Část V. Německá pandektistika 19. století	416
PŘÍLOHA — Výběr latinských právních pravidel, definic a rčení	421
Výběr bibliografie	451
Věcný a jmenný rejstřík	453